

Foto: EIE RASK
Lars Eriksson sörjer sin häst Fjanten. Han anklagar televerkets folk för att ha haft ihjäl hästen. Men televerket vägrar ersätta Lars.

— Televerket hade ihjäl min häst

Televerket i Dalarna har fått ett originellt problem.

Det gäller arbetshästen Fjanten, visserligen död och begravnen, men nu anklagar ägaren televerket för att ha haft ihjäl honom.

Ägaren kräver 23 062 kronor i skadestånd och hotar att gå till domstol.

Televerket skyller på otur men går med på att bjuda på den lägre av veterinärkostnaderna, 205 kronor.

Historien utspelade sig i en hage i Bringsjöberg i närheten av Ludvika.

I ena änden av hagen gick Fjanten och betade.

I andra änden gick några mannar från televerket och arbetade. De höll på att säga ner gamla telefontrådar.

När de skulle rulla upp den sista biten telefontråd, kände de hur det ryckte till i den.

Hästen, visade det sig, hade trasslat in sig i tråden och nu blev den vild och försökte med alla krafter slå sig loss.

Då rev tråden upp benen på hästen. Hälsena slets av. Hästen fördes så småningom till ett sjukhus och där dog den.

— Det var en olyckshändelse

— Det var televerkets fel. Hästen var värd 18 519 kronor. Till det kommer räkningen från veterinär och djursjukhus samt resor.

Det säger hästens ägare Lars Eriksson.

Televerket säger att alltihop var en olyckshändelse men visst kan de vara hyggliga människor och lovar att betala ena veterinäruträkningen, den låga på 205 kronor.

Det råder inte, skriver televerket i ett brev till familjen, "adekvat kausalitet mellan vårt arbete och uppkommen skada".

Det vill säga — televerket tycker inte att de ska få skulden för att Fjanten är död.

Lars Eriksson är riktigt förbannad.

— De har gjort slut på min häst, säger han. Men fortfarande fungerar inte telefonen som den ska.

Det går en ninja på stan

...han är en 14-årig slagskämpe som kan döda med bara händerna

Det går en ninja på stan.

Han är inte så lätt att känna igen som på bilden. För han har ingen dräkt på riktigt. Men i andanom är han fullt utrustad: svärd och båge, dolkar och kaststjärnor, stryptråd och dödliga händer och fötter.

Utifrån ser han ut som en vanlig kille i täckjacka och toppluva, kanske i 13-14-årsåldern. Men under sängen har han två röribitar med en kedja fastlödd mellan dem och han kan sparka mössan av sina kompisar.

Han brukar titta på video, nästan bara på ninja-filmer.

När hans farsa var i rätta åldern, gillade han att sitta i ett träd och spana efter sheriffen från Nottingham med den trogna långbågen i handen.

Han gick på matiné varje söndag och hans favoriter var Robin Hood, Tarzan och Röde Pjatern.

— Vad fan är en ninja? sade farsan.

En ninja är en gammal japansk yrkesmördare, som glider över murar natttid, som smälter in i mörkret och aldrig trampar på kvistar, gör en kort handrörelse och i väg viner en snurrande stålstjärna rakt i hjärtat på första gubben, klättrar som en svart spindel upp för husväggen, kastar sig in genom fönstret, sparkar den andra gubben i huvudet så nacken knäcks, kör tre styva fingrar i magen på den tredje så att hjärtat exploderar och hela tiden ser man bara de kalla ögonen.

Det är en ninja. Finns på video.

Lördagsgodis till tonåringar

Nu är det många västerländska filmhjältar som mystiskt utbildats till ninjor i Japan för identifikationens skull. Mats Helge Olsson spelar i ninja-filmer i Västergötland, Åsa-Ninja, går som lördagsgodis i tonåringar över hela västvärlden.

Skolskötterskorna i Stockholm gillar inte ninjorna eller fullkarate eller thaiboxning. De har under 1985 bokfört 450 ungar skadade av amatörninjor med företrädesvis sparkar mot huvud eller skrev.

Det står i skolöverläkare Lars Cerneruds rapport och han säger till mig att det är en trend "med naturligtvis många orsaker", men kanske främst video och en undervegetation av klubbar som lär ut sparkar och styva fingrar och sänt.

Han berättar att en skolskötterska frågade en mellanstadie-

JAN LINDSTRÖM, reporter

klass om hur tjockt de trodde ett skallben är och ungarna mätte med händerna upp en decimeter ungefär.

— När sköterskan visade hur tunt det faktiskt är, blev ungarna nästan skrämde. Då kan det ju vara farligt...

- Vi lär ut disciplin

De så kallade kampsporterna har en riksorganisation, Budoförbundet, i Idrottens hus i Farsta och där sitter konsulent Stig Forsberg och är svårt stressad av hur hans judo, karate, aikido och kendo dras in i det här ninjeriet.

— Vi lär ut disciplin, säger han. Vi tillåter ingen sport där man skadar varann.

I förbundets karate markerar man de dödade sparkarna, slagen med härdade handsidor och stötarna med stålstyva fingrar, fullkontaktkarate och thaiboxning får inte vara med.

Vi börjar diskutera det där med disciplinen. Det finns en hopknipen, likblek mördardisciplin, som på video när hjälten stirrar och vrålar, sparkar ihjäl någon och bugar.

Jag ber Forsberg förklara disciplinen och han säger:

— Ja, det är självdisciplin, i stället för slapp frihet. Det är aktsamhet om medmänniskor. Låt mig ta ett exempel. I Japan var det en taggolycka och femton människor dog. Då åkte generaldirektören runt till alla familjerna och bad om ursäkt. Och när det där flygplanet kraschade, avgick chefen. Det är ansvar.

Han säger att eleverna ska lyda instruktören och instruktören ska känna ansvar för elevernas beteende.

— Vår instruktör Roy Colgate reste runt och talade till skolklasser om sänt här, säger Forsberg. Han ställde också en del

frågor och det visade sig att ungefär en elev per klass tränade någon budosport (det är samlingsnamnet för kampsporterna). Men 90 procent tittade på såna där videofilmer. Där har du det.

Han berättar att det ringde en tolvårig kille till Budoförbundet häromdagen. Pojken hade flyttat in till Stockholmstrakten och nu måste han få lära sig hur man klarar sig mot karatesparkar, sade han.

Tränar mot en gammal boxboll

I Mörby centrum träffar jag en ninja som heter Benny och är 14 år. Han står med några kompisar mellan Metro och tunnelbanan och gör några provsparkar mot det allmänna folkflödet.

— Jag har gått några gånger på en klubb, säger ninja Benny. Men jag har tränat hemma också. Jag sparkar på en gammal boxboll som jag har. Man måste kunna försvara sig.

Han har en hemgjord kaststjärna, säger han.

Polismannen Björn Elmgren har samlat på sig en hel väska ninjavapen som skolbarn köpt eller tillverkat själva. Han brukar visa arsenalen på föräldraföreningar samtidigt som han berättar att det finns ett nytt och brutalare våld som har särskilt mycket med video att göra.

Även dr Cernerud talar om en ny grovhet, som han tror beror på videokarate:

— Ungarna ser hur filmfigurerna tar emot ohyggliga sparkar och reser sig upp som om ingenting hänt. De tror att man kan det på riktigt. De fattar helt enkelt inte hur livsfarlig en spark mot skallen kan vara.

Hans far var Robin Hood

Nu slår jag upp telefonkatalogen på Idrottsorganisationer. Det finns bara en idrott som har illustrerad annonsering: Budosporter i Stockholm. Nu läser jag:

All Sweden Goju-Kai Karate-Do, Budokwai-Stockholm, Chago RS Taekwan do Hapkido, Jundo-Kan Karateskola, Karateklubb SanShin, Ninja Center, Swedish Shotokan, Stockholms Kungfu-klubb, Swedish Shorinji Kempo Association, Svenska Självförsvarsförbundet.

Hänger du inte med, farsan? Det går en förklädd ninja på stan. Hans farsa var Robin Hood. Hans farfar slogs med snusdosa.

Tiderna förändras, vi med dem. Men kanske inte så mycket. En dosa av järn kunde vara livsfarlig.

foto:
Roger
Turesson

Ninja är en japansk yrkesmördare, hjälte i otaliga video-filmer, föredöme för en generation ungdomar som lär sig slåss, men inte var gränsen går. Det går hundratals ninjor omkring på stan.